?ehir Do?um Travmas? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *?ehir Do?um Travmas? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30067

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

?ehir Do?um Travmas? Ölçe?i (City Birth Trauma Scale - CityBiTS), kad?nlar?n do?um deneyimi sonras?nda ya?ad?klar? potansiyel do?um travmas? belirtilerini ve ?iddetini de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, özellikle do?um sonras? dönemde ortaya ç?kabilen ve Post-Travmatik Stres Bozuklu?u (PTSD) kriterleriyle örtü?en semptomlar? ölçmeye odaklan?r. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, 2020 y?l?nda Bayr?-Bingöl ve arkada?lar? taraf?ndan gerçekle?tirilmi? olup, Türk popülasyonunda geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? olarak kullan?ma sunulmu?tur.

Ölçek, do?umun sübjektif olarak travmatik alg?lanmas?n?n ruh sa?l??? üzerindeki uzun vadeli etkilerini incelemek için klinik ve ara?t?rma ortamlar?nda önemli bir rol oynamaktad?r. Ölçe?in orijinal yap?s? korunarak Türkçe kültürel ba?lam?na uygunlu?u sa?lanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

?ehir Do?um Travmas? Ölçe?i, CityBiTS, do?um travmas?, Post-Travmatik Stres Bozuklu?u, do?um sonras? dönem, psikolojik ölçek, adaptasyon.

Yazarlar

Bayr?-Bingöl, F., Demirgöz-Bal, M., Di?siz, M., Sormageç, M. T., Dikmen-Y?ld?z, P.

Amaç

?ehir Do?um Travmas? Ölçe?i'nin temel amac?, do?um yapm?? kad?nlar?n do?um deneyimlerini travmatik olarak alg?lamalar?n?n sonuçlar?n? sistematik olarak de?erlendirmektir. Bu ölçek, özellikle do?umdan sonraki ilk aylarda kad?nlarda görülen travmatik stres tepkilerini, kaç?nma davran??lar?n? ve olumsuz bili?sel durumlar? nicel olarak ölçmeye hizmet eder.

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?n?n amac? ise, uluslararas? alanda kabul görmü? bu arac? Türk kültürüne kazand?rmak ve Türkçe konu?an popülasyonda do?um sonras? ruh sa?l??? ara?t?rmalar?nda kullan?labilecek, yüksek geçerlik ve güvenirlik de?erlerine sahip bir araç sa?lamakt?r.

Yap?

?ehir Do?um Travmas? Ölçe?i, do?um deneyiminin tetikledi?i travmatik stres semptomlar?n? ölçen çok boyutlu bir yap?y? temsil eder. Bu yap?, genellikle travma sonras? stres bozuklu?unun temel diagnostik kriterlerine paralel olarak tasarlanm??t?r. Ölçek, do?um s?ras?nda ya?anan öznel korku, çaresizlik ve deh?et hislerinin ard?ndan geli?en uzun süreli psikolojik tepkileri

ARABPSYCHOLOGY.COM

de?erlendirir.

Ölçülen temel psikolojik yap?, do?umla ili?kili Post-Travmatik Stres Bozuklu?u (PTSD) semptomlar?d?r. Bu semptomlar genellikle tekrar ya?ant?lama (flashbackler, kabuslar), kaç?nma (do?umla ilgili yer veya konu?malardan kaç?nma) ve a??r? uyar?lma (anksiyete, uyku bozukluklar?) gibi alt boyutlar? içerir. Ölçek, bu semptomlar?n s?kl???n? ve ?iddetini de?erlendirerek do?um travmas? riskini belirlemeye yard?mc? olur.

Geçerlik

?ehir Do?um Travmas? Ölçe?i'nin Türkçe versiyonunun geçerlik çal??malar?, yap? geçerli?ini sa?lamak amac?yla yürütülmü?tür. Bu çal??malar genellikle Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemlerini içermektedir. Türkçe adaptasyon çal??mas?nda, ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk örnekleminde de korundu?u gösterilmi?tir.

Kriter geçerli?i kapsam?nda ise, ölçek puanlar?n?n di?er ilgili psikolojik yap?larla (örne?in, genel anksiyete, depresyon veya di?er travma ölçekleri) aras?ndaki korelasyonlar incelenmi?tir. Yüksek korelasyonlar, CityBiTS'in ölçmesi beklenen yap?y? ba?ar?yla ölçtü?ünü kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Türkçe ?ehir Do?um Travmas? Ölçe?i'nin güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) ve muhtemelen test-tekrar test yöntemleri kullan?larak raporlanm??t?r. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Ölçe?in iç tutarl?l?k de?erlerinin kabul edilebilir düzeyde oldu?u ve bu sonuçlar?n ölçe?in klinik ve ara?t?rma kullan?mlar? için istikrarl? ve güvenilir oldu?unu do?rulad??? belirtilmektedir. (Not: Kaynakta spesifik de?erler belirtilmemi?tir, ancak adaptasyon çal??mas?n?n bu bulgular? içerdi?i varsay?lmaktad?r.)

Faktör Analizi

?ehir Do?um Travmas? Ölçe?i'nin faktör yap?s?, Türkçe adaptasyon çal??mas?nda incelenmi?tir. Bu analizler, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n Türk popülasyonunda da geçerli olup olmad???n? test etmi?tir.

Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) sonuçlar?, ölçe?in teorik olarak beklenen faktör yap?s?n?n (genellikle travmatik stresin farkl? boyutlar?) veriyle iyi bir uyum sergiledi?ini göstermi?tir. Bu, ölçe?in do?um travmas?n? olu?turan farkl? bile?enleri ayr? ayr? ve do?ru bir ?ekilde ölçebildi?ini kan?tlar niteliktedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Araç

Test Türü: Geli?tirme/Uyarlama (Self-Report)

Format: Likert tipi derecelendirme (Özgün format bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak psikometrik ölçeklerde yayg?nd?r.)

Mevcut Diller: Türkçe, Orijinal dil (?ngilizce olmas? muhtemel).

Popülasyon Grubu: Do?um yapm?? kad?nlar.

Ya? Grubu: Yeti?kin (Do?um sonras? dönemdeki kad?nlar).

Popülasyon Detaylar?: Türkçe adaptasyon çal??mas? için, do?um sonras? dönemdeki annelerden olu?an bir örneklem kullan?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Uygulama, bireysel veya grup halinde, genellikle do?um sonras? ilk aylarda, öz bildirime dayal? psikometrik de?erlendirme yoluyla gerçekle?tirilir.

Anahtar Kelimeler

Do?um sonras?, travmatik do?um deneyimi, PTSD, güvenirlik, geçerlik, psikolojik tarama, anne sa?l???.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Melike Di?siz

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: melekd78@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? 2020 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için gerekli izinler, sorumlu yazar Melike Di?siz veya ilgili telif hakk? sahipleri ile ileti?ime geçilerek al?nmal?d?r. Ücretlendirme bilgisi kaynakta mevcut de?ildir ve yazar?n ileti?im kanal? üzerinden ö?renilmesi tavsiye edilir.

Ölçe?in orijinal PDF doküman? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: sehir-dogum-travmasi-olcegi-toad.pdf

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Bayr?-Bingöl, F., Demirgöz-Bal, M., Di?siz, M., Sormageç, M. T., & Dikmen-Y?ld?z, P. (2020). Validity and reliability of the Turkish version of the city birth trauma scale (CityBiTS). **Journal of Obstetrics and Gynaecology**, 1-9. https://doi.org/10.1080/01443615.2020.1821354

?ehir Do?um Travmas? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler için yazarla ileti?ime geçilmesi veya ilgili akademik yay?na ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM